Lutherrózsa

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, amely az információáramlást és a lelkiséget kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében.
Kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. *Megjelenés:* **minden hónap első vasárnapján.**
Kiadó/Szerkesztő: ***Franko Mátyás*** tatai evangélikus lelkész Tel./Fax: **34-487-834**
Drótpostacím: **frankom962@gmail.com** Virtuális újságunk elérhetősége: **http://tata.lutheran.hu**

Azután vita támadt közöttük arról, hogy közülük ki a nagyobb. Jézus pedig ismerve szívük gondolatát, kézen fogott egy kisgyermeket, és maga mellé állította; majd ezt mondta nekik: "Aki befogadja ezt a kisgyermeket az én nevemért, az engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. Mert aki a legkisebb mindnyájatok között, az a nagy." Lk 9,46-48

A gyermekek mernek a pillanatnak, a mának élni, akár a mezők liliomai. De életük nem üres, nem semmirekellő, nem tűrhetetlen! A gyermekek az ábrándok teljességében élve tudják magukat oly alázatosan kiszolgáltatni a pillanatnak. Az ő belső világukat még nem parcellázta fel, szabdalta szét a személyes érdek, ezért lehetnek birtokosai mindennek! Ezért érezhetik magukénak az egész teremtett világot. "Szegénységükben" övék minden, amit kezükkel elérnek, s az is, amit el se érnek: a teljes égbolt, a csillagok minden ragyogása. Milyen szánalmas hozzájuk viszonyítva a felnőttek, s kivált a gazdagok birtoklási vágya, szerezve egyre szegényebb, gazdagodva egyre nincstelenebb állapota a léleknek!

A lemondással nem a szegénységet kéri tőlünk Jézus, hanem a birtoklás egyetlen lehető módjára, a szelídségre nevel. A teljességgel ajándékoz meg a legmagasabb szinten: az Atya szerelmével.

Mit jelent a gyermekség? Először is bizalmat. A felnőttség (s újabban a modern kor) kísértése, a világ képtelenségének érzése: a gyermek számára nem létezik. Ő belenéz a világba, mint a napba (nyitott szemmel a közepébe), s nem vakul bele. Ő bízik benne. Nem ismeri, mégis elfogadja. Gyermeknek lenni annyi, mint bízni az életben.

Másodszor azt jelenti, hogy nyitottan kell élnünk. Nincs miért félnünk. Rettenetes, hogy ezt gyermekkorunkban mindannyian tudjuk, s később szinte kivétel nélkül elfelejtjük! Felnőttségnek nevezzük a zárat, amellyel elzárjuk magunkat a világ s a többi ember elől - s talán Isten elől is? Milyen leszűkülést jelent a felnőttség a gyermekkor tárva-nyitva álló világával szemben, mit átjár a hit!

Az "evangéliumi gyermekség" a pillanat megszentelése, örökös jelen, mely földi előképe a mennyei örökkévalóságnak. A "felnőttek" általában lehetetlenül gazdálkodnak az idővel. Örökös várakozásban élnek, múlt és jövő szakadékában. Egyre várnak valamit (hol ezt, hol azt), mígnem elérkezik haláluk órája. Nem így a gyerekek. Ők egy szabad órába, egy délutánba, egyetlen percükbe is életük egészét ömlesztik bele, ahogy csak a nagyon gazdagok tudnak és mernek költekezni.

Az "evangéliumi gyermekség" önzetlenséget jelent. Egy gyermek "csupa fül és csupa szem". Feltétel nélkül meri elveszíteni önmagát, ami a valódi birtoklás egyedüli formája. Egy gyermek mellett minden felnőtt görcsös és fukar szegény. Az "evangéliumi gyermekség" tisztaságot követel. Isten e kérdésben nem ismer kivételt.

Pilinszky János
gondolatai a gyermeki létről...

BIBLIAÓRA

azok számára, akik szeretnék alaposabban megismerni a keresztény tanítás alapigazságait

NIKA
Nikodémus Akadémia

Február 5.
Csaták, háborúk – hősök és áldozatok Ószövetségben (2.)

Milyen volt a Izráel honfoglalási stratégiája a Biblia szerint? Létezett-e pszichikai hadviselés már háromezer évvel ezelőtt is? Mennyire volt "dicsőséges" a kánaáni területek elfoglalása? Mit kellett "szent háború" alatt értenie a zsidó népnek?

Február 12.
Hatalom és bírvágy – szex és gyilkosságok az Ószövetségben (3.)
Milyen király az, aki képes a testőrének a feleségét nem csak elszeretni, de még megöletni is? Ki volt Jezábel, s mi volt a bűne? Miért öletett meg Mózes mintegy háromezer férfit honfitársai közül? Hány Baál papot öletett meg Illés a Kármel hegyen?...

Február 19.
A Tóra vallása és a próféciák keletkezése (4.)

Mikor, s hogyan keletkezett az Ószövetség? Mi a különbség a monoteizmus, s az izráeli monoteizmus között?

Február 26.
"Mennyire új az Új Szövetség?
Jézus Krisztus tanítása, s az Ő Testamentuma...Új szövetség, új hit – hogyan vált az üldözött Jézus-mozgalom maga is üldöző Egyházzá?

A reformáció 500. évfordulójára való készülés jegyében, a tematikus emlékévek sorában, egyházunkban a 2015 -ös esztendő a "Reformációés oktatás" éve.

Rövid-hírek

Január 18-án, Győri János Sámuel meghívására, a Pesterzsébeti Evangélikus Gyülekezet évkezdő presbiteri ülésének keretében „Új utak" címmel vetítettképes beszámolót tartottam gyülekezetünk életéről, s az internetes munkaágunkról. (Képen: énekkel szolgáló fiatalok)

Január 18-25. között megtartottuk ökumenikus imaheti alkalmainkat. Vendégigehirdetés szolgálatát gyülekezetünkben *Végerbauer Richárd,* a Szentkereszt Plébánia Templom lelkésze végezte.

Az „Allianz-hét" a Tóvárosi Református imaházban, *Markovics Milán* rkat. tábori lelkész ige-, valamint *Dr. Kálmán Szabolcs* liturgiai szolgálatával ért véget.

FIFE

Kéthetenként szerdán este 6 órakor Téged is várunk!

FIFE!

Fiatal Felnőttek

Beszélgető Köre

Febr. 4. (szerda) 18:00

Téma (újratöltve):

"Adni vagy kapni jobb?"

Alkalmainkra mindenkit szeretettel várunk. Jöjjünk, s hívogassunk másokat is!
Erős vár a mi Istenünk!"

A farsangról...

A vízkereszttől - január 6 - hamvazószerdáig - húsvét előtti 40. nap - tartó farsang a bálok és vidám összejövetelek időszaka. A bálok megszaporodása miatt ez az időpont mostanában március végéig is kitolódik –, hiszen nem mindenki igazítja rendezvényeit az egyházi esztendőhöz...

A bajor-osztrák Fasching szóból eredő farsang elnevezés már a középkorban a böjttel függött össze, a böjt napját megelőző, húshagyókeddi éjszaka elnevezése volt. Ennek ellenére az egyház kezdetben rossz szemmel nézte a fékeveszett mulatozást, az ördög művének tartotta és üldözte is. Dacára az egyházi tiltakozásnak, a farsang időszakának megünneplését nem tudták visszaszorítani.

Érdekes, hogy az ünnepségek ideje országonként változó. Velencében már István - napján - december 26 - kezdődnek, de Spanyolországban csak Sebestyén napkor, vagyis január 20-án. Rómában viszont csakis a hamvazószerdát megelőző 11 napot mondják farsangnak, illetve karneválnak.

A farsangi mulatságok nem tévesztendők össze a fényűző, szigorú etikettű, többnyire zártkörű báli rendezvényekkel. A bál elnevezése latin - olasz eredetű, a ballare (táncolni) szóból ered. Lényegében társas táncmulatságot jelent, azonban a középkor szigorú erkölcsei miatt csak igen lassan jött divatba. Az első bált 1385-ben, VI. Károly és Bajor Izabella menyegzőjének alkalmából rendezték Amiensben. Az ötlet utóbb Medici Katalinnak is megtetszett, aki - miközben szorgalmazta a tánchoz a kényelmesebb, könnyű, kivágott ruhákat - kitalálta a kezdetben szolidnak szánt, ám hamarosan csupán kacérkodásra szolgáló álarcot. A mai értelemben vett bálozási szokások elterjedését XIV. Lajos (1643-1715) korától számítjuk. Az első operabál (1715) megrendezése is a francia arisztokrácia nevéhez fűződik. A bécsi udvar a XVIII. század közepén nálunk is bevezette a farsangi nyilvános bálozást.

Kezdetben ezek kifejezetten zártkörű rendezvények voltak, ami alatt nem valami kirekesztést kell érteni, hanem azt, hogy a különböző társadalmi osztályok, egyesületek, mesterségek és magánemberek csak a közéjük tartozókat hívták meg.

Az európai "bálőrület" azt eredményezte, hogy a XVIII. század végén, 1797-ben már 684 – főleg főúri paloták szalonjaiból átalakított – bálterem volt Budán és Pesten, 1800-ban pedig már 800(!). A lendület egészen az első világháborúig tartott, azt követően folyamatosan csökkent a bálok száma. A második világháborútól a rendszerváltásig szinte csak a jogászok és orvosok báljait jegyezték, ma viszont már - országos szinten - lassan közelítünk a kezdetekhez.

Hetvened, hatvanad és ötvened vasárnap...

A nagyböjt kezdetét megelőző háromhetes időszak a böjtelő, vasárnapjainak neve (húsvéttól számított hozzávetőleges távolságukról): hetvened, hatvanad és ötvened vasárnapja.

A hetvened, hatvanad és ötvened vasárnap eredetét az 5. században találjuk. Amikor a vandál csapatok 430-ban ostromgyűrűt vontak Róma köré, az akkori pápa azonnal böjtöt hirdetett. Még három hét volt hátra a húsvét ünnepére felkészítő negyvennapos böjtig, melynek latin neve Quadragesima, azaz negyvened. A három héttel ezt megelőző vasárnapnak így a Septuagesima – hetvened –, majd a következőnek a Sexagesima – hatvanad, az azutáninak pedig a Quinquagesima – ötvened – nevet adták. A keresztények mindhárom vasárnap bűnbánati körmenetben járták be Róma templomait. Böjt 1. vasárnapjától naponta tartottak a város valamelyik templomától induló bűnbánati körmenetet. Húsvétra a vandálok feladták az ostromot, és elvonultak. (Rómát csak 455-ben dúlták föl.)

A pápa el is rendelte, hogy húsvétot megelőző bűnbánati idő azontúl minden esztendőben hetvened vasárnappal kezdődjék! Mivel a kereszténység már államvallás volt – ez a parancs mindenkinek kötelező lett!

A pogányoknak ez már sok volt! Hetvened vasárnaptól hamvazószerdáig naponta rendeztek táncmulatságot, kultikus orgiák keretében, és az esküvőket is ekkorra időzítették!

Az egyház háromhetes bűnbánati felhívására a farsang lett a pogány világ válasza. A középkorban kitűnt, hogy a kereszténnyé lett európai népek is sokallják a három héttel megtoldott böjti időt. Így a hetvened vasárnaptól hamvazószerdáig tartó időszak egyre inkább a farsangi bálok szezonja lett, de a hetvened vasárnapja megmaradt a papi böjt kezdetének.

A II. vatikáni zsinat eltörölte a hetvened, hatvanad, ötvened vasárnapokat. Az evangélikus egyház ekkor a liturgikus színt a böjtben jellemző liláról zöldre módosította, de fenntartotta a vasárnapok elnevezését és bűnbánati jellegét.

Az egyháztörténet humora, hogy ma már csak a mi egyházunk liturgikus naptárában van meg az a három vasárnap, amit Róma vandál ostrom alóli felszabadulásának emlékére vezetett be az akkori pápa.

(Az Evangélikus Élet 2003. 7. száma alapján.)

Olvasd, linkeld! Vidd el az otthonmaradtaknak! Színesben megtekintheted: http://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm